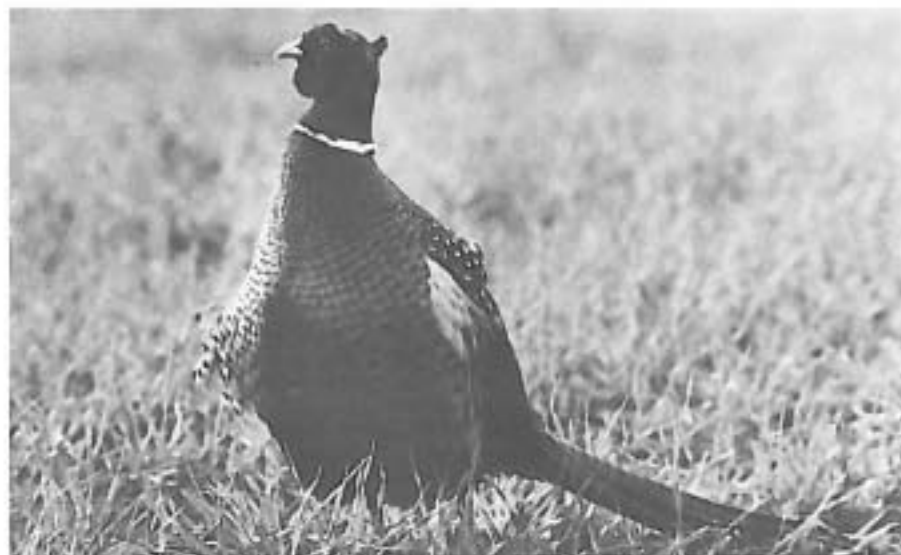

Feiten en cijfers over de fazant

Eind 1989 heeft het Rijksinstituut voor Natuurbeheer een rapport gepubliceerd getiteld: 'Achtergronden en oorzaken van de recente aantalsontwikkeling van de fazant in Nederland'. De grote hoeveelheid onderzoek die wereldwijd naar de fazant is verricht, is door bioloog P.G.A. ten Den aan een nadere analyse onderworpen en samengevat in dit rapport. De analyse is toegespitst op de aantalsontwikkeling in Nederland. Dit artikel geeft een overzicht van de belangrijkste feiten en cijfers uit de studie van ten Den. Tevens wordt op basis van deze studie een beeld geschetst van de toekomst van deze vogel in Nederland.

Historie

Het oorspronkelijke verspreidingsgebied van de fazant omvat de drogere streken van Midden-Azië. Dit gebied loopt van de Zwarte Zee tot China en Japan en wordt in het zuiden begrensd door de Kaukasus en de Himalaya. Er worden 33 ondersoorten onderscheiden. De fazant is als siervogel en jachtvogel geïntroduceerd in Europa, de Verenigde Staten, Nieuw-Zeeland en Australië. Door deze introducties is de fazant momenteel een der wijdst verspreide vogels ter wereld.

De fazant in Nederland

De eerste introducties van de fazant in Nederland vonden waarschijnlijk plaats tussen 500 en 800 na Christus. Dit heeft wellicht geresulteerd in een beperkt voorkomen in de buurt van landgoederen. Pas vanaf

het einde van de vorige eeuw kwam de fazant in heel Nederland in wilde staat voor. Momenteel ontbreekt deze soort alleen in uitgestrekte graslandgebieden in Friesland. De hoogste dichtheden zijn waarschijnlijk aan het eind van de jaren '60 bereikt. In de 'Atlas van de Nederlandse Broedvogels' (1979) wordt voor de periode 1973-1977 het aantal territoriale hanen geschat op 50.000 tot 75.000. Dit aantal is opgebouwd uit de wilde populatie aangevuld met de jaarlijks uitgezette aantallen. Het ging bij dit uitzetten om aanzienlijke aantallen. Tot 1978 kon iedereen die dat wilde fazanten uitzetten. Vanaf 1978 kon dit alleen nog maar met vergunning van de overheid. In de periode 1978-1980 werden jaarlijks 90.000 fazanten met vergunning uitgezet. Sindsdien is dit aantal afgenomen en er wordt naar gestreefd vanaf 1992 geen vergunningen meer te verlenen.

Biotoop

De fazant kan zich handhaven in landschapstypen met overjarige dekking in de vorm van bossen, struwelen, rietvelden en ruigten afgewisseld met open terrein in de vorm van kultuurland en natuurlijke gras- en kruidenrijke vegetaties. Een groot deel van Nederland vormt daarom een geschikt biotoop voor de fazant. De hoogste dichtheden worden over het algemeen in akkerbouwgebieden gemeten. In graslanden liggen de dichtheden lager, in uitgestrekte graslandgebieden (Friesland) ontbreekt de fazant zelfs. In optimale biotopen (akkerbouw) kunnen maximale dichtheden van 30-35 territoriale hanen per 100 ha worden bereikt. Hennen met kuikens fourageren bij voorkeur in graanpercelen en onkruidrijke terreinen. Bos wordt gemeden behalve hakhoutbos met een goed ontwikkelde kruid- en struiklaag. In de USA is vastgesteld dat maispercelen gedurende de eerste 6 levensweken van de kuikens gemeden worden. Het insectenaanbod, waar de kuikens in de eerste levensweken in grote mate van afhankelijk zijn, is in deze percelen erg laag. In de USA is ook vastgesteld dat de fazantenstand explosief toenam in gebieden waar grootschalige braakleggingsprogramma's werden uitgevoerd. In het kader van deze braaklegging werden grote oppervlakten voor 5 tot 10 jaar uit productie genomen en eenmalig ingezaaid met mengsels van grassen en vlinderbloemigen.